

KÖZLEMÉNYEK – CONTRIBUTIONS

Rovatvezető – Compiler
BÁLINT ZSOLT

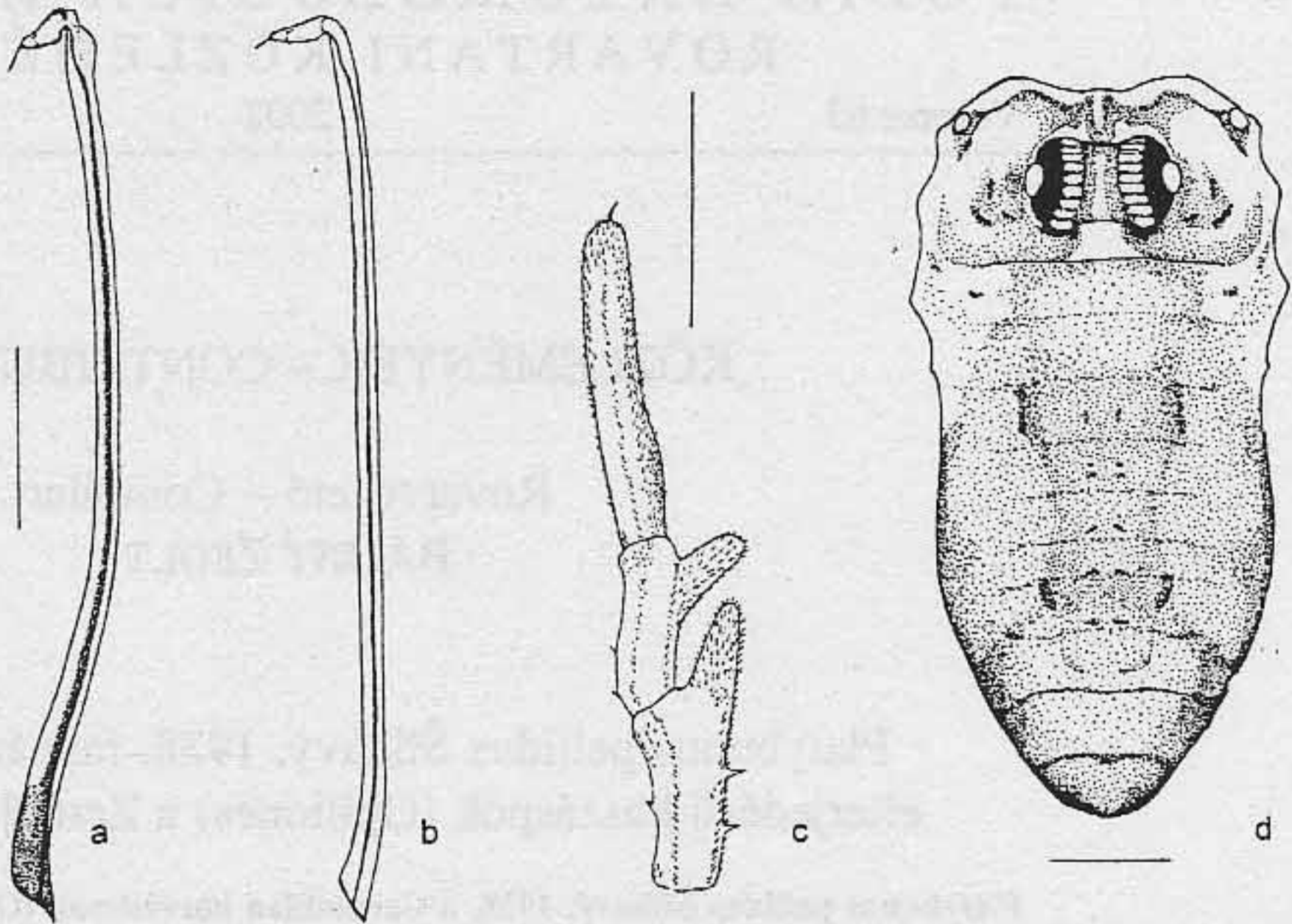
Platybunus pallidus Šilhavý, 1938, faunánkra új kárpáti
elterjedésű kaszáspók (Opiliones) a Zempléni-hegységből

Platybunus pallidus Šilhavý, 1938, a Carpathian harvestman (Opiliones) from the Zemplén Mts, new to the fauna of Hungary — *Platybunus pallidus*, is a harvestman with disjunct Carpathian distribution recorded for the first time from the Zemplén Mts, NE Hungary. The article gives illustrations on the features of the male, and a description of its habitat. This is the 29th harvestmen species recorded from Hungary.

A közép- és délkelet-európai elterjedésű *Platybunus* C. L. Koch, 1848 génusz fajaiból eddig csak a *P. bucephalus* (C. L. Koch, 1835) hazai adatait ismertük, amely Magyarország több tájáról is előkerült (Szalay 1968). Rajta kívül várható volt az Erdélyben és a Keleti-Alpokban is élő *P. pinetorum* (C. L. Koch, 1839), esetleg a diszjunkt kárpáti áréájú *P. pallidus* Šilhavý, 1938 előfordulása. Ez utóbbi faj hím egyede került elő 2002 áprilisában a Zempléni-hegységből, 29-re emelve a faunisztikai adatokból az újabb revíziók tükrében elkészített hazai kaszáspók lista (van der Weele 1998) fajsámát.

A *P. pallidus* 500–2000 m-ig terjedő magasságokból ismert, szigetszerű populációkra tagolódva a következő hegységekben (Martens 1978): Szudéták, Beszkidek, Vihorlát, Máramarosi-, Fogarasi- és Háromszéki-havasok. Közülük a mai Magyarországhoz, és a Zempléni-hegységhez legközelebbi élőhelye a Vihorlát.

Az állatot a *P. bucephalus* fajtól a hím párzószerve biztosan elkülöníti, amely a *P. pallidus* esetében majdnem egyenes; feje hosszúkás, míg a *P. bucephalus* párzószerve erősen hajlott, feje magas, a fej mögötti rész tarajt visel. A *P. pinetorum* hímjétől a palpus tibia-nyúlványának beöblösödése, a tarsus alapi duzzanata és a patella fogazottsága különíti el szembetűnően. Ezek mellett az állatot halványabb habitusa is megkülönbözteti a génusz más fajainak tipikus színezetű egyedeitől (1. ábra).

1. ábra. a = *Platybunus bucephalus* (C. L. Koch, 1835), Pilisszentkereszt. b–d = *P. pallidus* Šilhavý, 1938, Füzér. a–b: hím párzószerv – c: hím palpus (patella, tibia és tarsus) – d: hím példány teste felülnézetben. A méretvonalak hossza 1,0 mm

A zempléni hím egyedre a füzéri Nagy-patak partjánál, a Kövecses nevű hegyoldal alatt akadtunk kőforgatás közben. A patak szurdokszerű völgye itt kissé kiszélesedik, benne gyér aljnövényzetű bükkös található, sok korhadó fatörzsszel és nagyobb kövekkel.

Gyűjtési adatok: Zempléni-hegység, Füzér, Nagy-patak völgye, Kövecses, tszf. 600 m, 2002.IV.27, 1 hím, leg. Murányi D.

Az bizonyító példány 70%-os alkoholban konzerválva a Magyar Természettudományi Múzeum Talajzoológiai Gyűjteményében került elhelyezésre.

IRODALOM

Martens, J. (1978): *Spinnentiere, Arachnida: Weberknechte, Opiliones. Die Tierwelt Deutschlands*, VEB Gustav Fischer Verlag 64: 1–451. – Szalay, L. (1968): Pókszabásúak I., Arachnoidea I. In: *Magyarország Állatvilága (Fauna Hungariae)*. 18: 1–122. – Van der Weele, R. (1998): *Holoscoptolemon jaqueti* (Corti, 1905) (Opiliones: Laniatores, Erebomastriidae), the first Laniatores recorded from Hungary. *Folia entomologica hungarica* 59: 231–233.

MURÁNYI Dávid
Bükk Nemzeti Park, 3400 Eger, Sánc u. 6.
E-mail: dmuranyi@jakuza.hu